

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАВЕЦЬКИЙ ВЯЧЕСЛАВ ВАЛЕРІЙОВИЧ

УДК 658.152(043.3)

**УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ
ІНВЕСТИЦІЙ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ
У КОНТЕКСТІ СТЕЙКХОЛДЕРСЬКОЇ ТЕОРІЇ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Хмельницький – 2020

Дисертацією є кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.
Робота виконана у Вінницькому національному технічному університеті Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор
Буреннікова Наталія Вікторівна,
Вінницький національний технічний університет
Міністерства науки і освіти України,
професор кафедри економіки підприємства
та виробничого менеджменту.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Ковтуненко Ксенія Валеріївна,
Одеський національний політехнічний університет
Міністерство науки і освіти України,
завідувач кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності;

кандидат економічних наук, доцент
Хачатрян Валентина Валентинівна,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного
торговельно-економічного університету
Міністерства науки і освіти України,
завідувач кафедри економіки
та міжнародних відносин.

Захист відбудеться «26» червня 2020 року о 13⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 70.052.01 Хмельницького національного університету Міністерства освіти і науки України за адресою: 29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 11, зала засідань вченої ради.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Хмельницького національного університету Міністерства освіти і науки України за адресою: 29016, м. Хмельницький, вул. Кам'янецька, 110/1.

Автореферат розісланий «25» травня 2020 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Гончар О. І.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Управління ефективністю інвестицій промислових підприємств України у контексті стейкхолдерської теорії є нагальною проблемою функціонування цих підприємств. У сучасних умовах розвиток промислових підприємств, особливо машинобудівних, визначає стан виробничого потенціалу держави, формує стабільне функціонування інших галузей економіки. Про наявність проблем у функціонуванні промислових підприємств машинобудівної галузі свідчать тенденції стосовно інвестицій цих підприємств та їх освоєння. Інвестиції сприяють структурній перебудові економіки, формують умови технічного переоснащення підприємств, підвищення інноваційності, рівня знань працівників та людського капіталу.

Дослідженнями перспектив і динаміки розвитку підприємств машинобудівної галузі, висвітленням питань щодо інвестицій та управління ними займалися Г. Александер, І. Бланк, Дж. Бейлі, С. Брю, М. Войнаренко, А. Гойко, О. Гончар, О. Іванілов, Н. Карачина, К. Ковтуненко, К. Макконнелл, О. Мороз, В. Нижник, О. Орлов, Г. Савіна, Н. Сириченко, В. Стадник, В. Хачатрян, Н. Хрущ, А. Череп, Л. Чорна та інші науковці.

Гострою проблемою сьогодення для підприємств машинобудівної галузі є їх кадрове забезпечення, стратегічний розвиток та формування певної сфери сукупних знань підприємства. У науковців та практиків одночасно з зацікавленістю людським капіталом підприємства зростає увага до відносин між зацікавленими сторонами (стейкхолдерами) до забезпечення спільних цілей та стратегічної спрямованості на розширене відтворення із залученням відповідних інвестицій. Досвід роботи вітчизняних та закордонних підприємств протягом останніх десятиліть показав, що ефективному управлінню інвестиціями сприятиме використання концепції стейкхолдерів, яка допоможе виявити ключові показники ефективності інвестицій і діяльності підприємств.

Дослідженню людського капіталу та його впливу на економічний розвиток, приділяється значна увага як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Значним є внесок результатів наукових та прикладних досліджень Й. Бен-Порета, Г. Бовена, Д. Богині, О. Грیشної, Е. Дж. Доллана, А. Добриніна, С. Дятлова, О. Захарової, І. Каленюка, Т. Кір'яна, Ф. Махлупа, Д. Мельничука, І. Скоблякової, В. Смірнова, Л. Туроу, Т. Шульца та інших.

Теорії зацікавлених сторін в управлінні діяльністю підприємства та оцінюванню ефективності функціонування підприємства присвячено праці А. Аммарі, Р. Аскофа, Н. Буренікової, Дж. Вуд, Л. Гаценко, В. Гросул, Т. Доналдсона, Н. Краснокутської, Р. Мітчела, Дж. Ньюбоулда, Л. Престона, Е. Фрімана, В. Ярмоленка та інших.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Вінницького національного технічного університету у межах тем

«Розробка теоретико-методичних рекомендацій щодо покращення фінансово-господарської діяльності підприємств промисловості» (№ ДР 0115U007059), де автором обґрунтовано теоретичні основи та особливості управління ефективністю інвестицій промислових підприємств; «Розробка технічної документації на експериментальні зразки обладнання для вторинної переробки деревинних відходів» (№ ДР 0118U002101), де автором окреслено окремі напрями удосконалювання процесів управління ефективністю та до плану науково-дослідницьких робіт Вінницького національного аграрного університету за темою «Формування ефективного механізму управління економічною діяльністю підприємств та оцінювання їх результативності» (№ ДР 0113U002380), де автором запропоновано підходи до формування стратегії реалізації управління ефективністю інвестицій підприємств у контексті стейкхолдерської теорії.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є розробка теоретичних та методичних засад і практичних рекомендацій щодо управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

– уточнити сутність і запропонувати оновлену систематизацію інвестицій машинобудівних підприємств (у тому числі, інвестицій в людський капітал) з метою ефективного управління ними;

– поглибити методичні підходи до оцінювання ефективності інвестицій в окремі групи стейкхолдерів для подальшого удосконалювання перманентного управління цією ефективністю із доповненням існуючих у стейкхолдерській теорії класифікацій груп зацікавлених сторін;

– оцінити особливості стану машинобудівних підприємств Вінницької області у контексті інвестицій спрямованих на розширене відтворення;

– визначити основні джерела, напрями і потенціал інвестицій в окремі групи стейкхолдерів для уможливлення розширеного відтворення із розробкою пропозицій щодо реалізації цих напрямів;

– виокремити компоненти учасників виробництва щодо людського капіталу для оцінювання ефективності інвестицій в них;

– за відповідними складовими встановити фактичну ефективність базових процесів функціонування машинобудівних підприємств із виокремленням певних груп стейкхолдерів;

– сформулювати стратегію управління інвестиціями промислових підприємств (зокрема, підприємств машинобудування) у контексті стейкхолдерської теорії з використанням інструментарію та методики *SEE*-управління;

– запропонувати для окремих груп стейкхолдерів практичні можливості управління ефективністю інвестицій на підґрунті відповідного комплексу моделей показників ефективності, які слугуватимуть складовими механізму управління ефективністю інвестицій у контексті зацікавлених сторін.

Об'єктом дослідження є процеси управління ефективністю інвестицій машинобудівних підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії.

Методи дослідження. Теоретичну та методологічну основу наукового дослідження складають сукупність методів і прийомів наукового пізнання, таких як діалектичний та системно-комплексний підходи до вивчення управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії.

Також для виконання поставлених завдань у дисертації застосовано теоретичні та емпіричні методи, основними з яких є *узагальнення* – для визначення сутності, ролі та основних положень, які стосуються управління ефективністю інвестицій й *абстрагування та конкретизації* – для формулювання дефініцій основних понять людського капіталу, узгодженості цілей стейкхолдерів (пп. 1.1); *системний та ситуаційний підходи, індукції, дедукції, методи аналізу та синтезу* – при дослідженні процесу управління ефективністю інвестицій (пп. 2.1–2.3); *абстрактно-логічний, графічний, табличний* – для формування теоретичних і практичних узагальнень (пп. 1.1, 1.2), висновків та їхнього наочного відображення (пп. 2.3, 3.2, 3.3); *статистичний, розрахунково-конструктивний, метод порівняння* – з метою розробки шляхів удосконалення процесів управління ефективністю інвестицій промислових підприємств (пп. 2.1, 3.2, 3.3); *SEE-аналіз* – при здійсненні *SEE-управління* ефективністю інвестицій промислових підприємств як систем мікрорівня (пп. 3.2, 3.3).

Інформаційною базою дослідження слугували чинні законодавчі та нормативні акти України, які регламентують діяльність промислових підприємств машинобудівної галузі, офіційні статистичні матеріали Державної служби статистики України та Головного управління статистики у Вінницькій області, дані річної звітності машинобудівних підприємств Вінницької області, наукові дослідження та публікації вітчизняних і зарубіжних вчених за тематикою дослідження, матеріали наукових та науково-практичних конференцій, ресурси мережі Internet, власні спостереження й результати відповідних розробок автора.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в комплексному дослідженні теоретико-методичних аспектів управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії та їх практичного застосування в діяльності цих підприємств, зокрема:

вперше:

– запропоновано науково-методичні підходи до застосування авторського інтегрального коефіцієнта ефективності функціонування компонент учасників виробництва щодо людського капіталу, котрий вказує на

комплексний результат взаємодії певних складових інвестицій у людський капітал, що сприяє поглибленню розуміння значущості цих елементів у процесі виробництва продукції машинобудівними підприємствами;

удосконалено:

– здійснення *SEE*-управління ефективністю інвестицій основних внутрішніх стейкхолдерів на основі *SEE*-моделей складових ефективності (як якісної складової результативності), яке спрямовано на удосконалювання виробничої діяльності підприємств машинобудування у контексті уможливлення оперативного корегування кожної складової ефективності до того, як досягнуто кінцевий результат такої діяльності; це управління, на відміну від існуючих підходів, сприяє досягненню узгодженої між певними зацікавленими сторонами (стейкхолдерами) мети функціонування та розвитку підприємства;

– науково-методичні підходи до оцінювання ефективності інвестицій на підґрунті *SEE*-моделювання, котрі на відміну від існуючих, ґрунтуються на розумінні того, що якісна складова ефективності певних процесів функціонування підприємств, вказує на ККД (коефіцієнт корисної дії) цього процесу;

– поняття «узгодженої мети» між окремими стейкхолдерами та підприємством як акумулятора усіх прогресивних тактичних цілей зацікавлених сторін (стейкхолдерів), рушія економіки, який спрямовується у перспективне майбутнє, що наповнює новим змістом принцип цілеспрямованості управління ефективністю інвестицій у сенсі необхідності обов'язкового узгодження та/або збалансування цілей різних зацікавлених сторін;

набули подальшого розвитку:

– трактування сутності категорії «ефективності інвестицій» як якісної складової результативності, яка на відміну від існуючих, характеризує ефективність будь-якого процесу з трьох точок зору: вигоди (ККД), витрати, вигоди і витрати одночасно;

– модель *SEE*-управління ефективністю інвестицій, яка на відміну від інших, ґрунтується на *SEE*-аналізі, сприяє вишукуванню *SEE*-резервів, враховує *SEE*-ризик та фактори (*F*-імпульси), які сприяють підвищенню ефективності інвестицій машинобудівних підприємств; ця модель не відмітає існуючі підходи до оцінювання ефективності інвестиції, а відрізняється від існуючих триалектичним підходом до розуміння сутності оцінювання;

– науково-методичні підходи до формування стратегій управління ефективністю інвестицій машинобудівних підприємств з внесенням обов'язкових заходів та інструментарію пов'язаних з обчисленням показників складових ефективності: ККД процесів щодо формування новоствореної вартості.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що обґрунтовані в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації є підґрунтям для розв'язання проблемних питань щодо управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії на рівні практичного

застосування в діяльності промислового підприємства машинобудівної галузі, які є одними з пріоритетних в стратегії розвитку машинобудівного комплексу Вінницької області.

Запропоновані науково-методичні підходи до оцінювання ефективності інвестицій, до удосконалювання процесу управління ефективністю інвестицій, покращення інвестування в людський капітал підприємства на основі врахування цілей стейкхолдерів підприємства та внесених автором пропозицій стосовно поліпшення діяльності промислових підприємств прийнято до впровадження у Департаменті агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів Вінницької облдержадміністрації з врахуванням у «Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року (нова редакція)» (довідка № 03-01-39/260 від 09 січня 2020 р.).

Рекомендації, які стосуються покращення управління ефективністю інвестицій промислового підприємства, на основі відповідної авторської концепції реалізації управлінських рішень, розглянуто та прийнято до впровадження ТДВ «Брацлав» (довідка № 32 від 20 січня 2020 р.), ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» (довідка № 71/41 від 16 січня 2020 р.), ПрАТ «Вінницький дослідний завод» (довідка № 27 від 20 січня 2020 р.).

Теоретичні та методичні положення дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету при викладанні дисциплін «Економічне обґрунтування інноваційних рішень» й «Управління інноваціями» (довідка № 1-10-01 від 06 січня 2020 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є науковим дослідженням, що виконано самостійно. З наукових праць, які опубліковано у співавторстві, в даному дослідженні використано лише ті положення та результати, котрі належать особисто здобувачу. В наведеній роботі викладено авторський підхід до розроблення процесу управління ефективністю інвестицій промислових підприємств в контексті стейкхолдерської теорії із внесенням відповідних пропозицій.

Апробація матеріалів дисертації. Основні положення, результати, висновки і рекомендації за темою наукового дослідження обговорювались та отримали позитивну оцінку на таких міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях: «Розвиток наукових досліджень '2005» (м. Полтава, 2005 р.); «Наукові дослідження – теорія та експеримент '2006» (м. Полтава, 2006 р.); «Новости научной мысли – '2006» (м. Дніпропетровськ, 2006 р.); «Розвиток наукових досліджень '2006» (м. Полтава, 2006 р.); «Научная индустрия европейского континента – '2006» (м. Дніпропетровськ, 2006 р.); «Ключевые аспекты научной деятельности – '2007» – Экономические науки» (м. Дніпропетровськ, 2007 р.); «Дни науки – 2007. – Экономические науки» (м. Дніпропетровськ, 2007 р.); «Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в умовах трансформації економіки» (м. Рівне, 2007 р.); «Наукові дослідження – теорія та експеримент '2007» (м. Полтава, 2007 р.); «Гуманізм

та освіта» (м. Вінниця, 2008 р.); «Проблеми формування конкурентоспроможності підприємств за умов нестабільності світової економіки» (м. Вінниця, 2009 р.); «Теорія та практика сучасного підприємства в контексті парадигми економічної безпеки» (м. Вінниця, 2010 р.); «Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень» (м. Вінниця, 2012 р.); «НТКП ВНТУ–2016» (м. Вінниця, 2016–2019 рр.); «Економіка, облік, фінанси та право: стратегічні пріоритети розвитку в умовах глобалізації» (м. Полтава, 2019 р.); «Topical issues of the development of modern science» (Sofia, Bulgaria, 2020).

Публікації. Основні результати дослідження представлено у 32 наукових працях, у тому числі, в 1 монографії іноземною мовою, в 11 статтях у наукових фахових виданнях України (з них у 6 статтях у виданнях, які входять у міжнародні наукометричні бази), в 1 статті в інших закордонних періодичних виданнях; у 19 публікаціях апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій становить 13,59 друк. арк., з яких особисто автору належить 12,46 друк. арк.

Структура і обсяг дисертаційної роботи. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг роботи складає 282 сторінки комп'ютерного тексту, містить 27 таблиць (з них 20 на окремих сторінках), 46 рисунків (з них 7 на окремих сторінках), анотацію обсягом 11 сторінок, 11 додатків на 18 сторінках. Список використаних джерел містить 266 найменувань на 27 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні та методичні аспекти управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії**» уточнено сутність інвестицій, наведено класифікацію та визначено роль інвестицій в людський капітал, узагальнено теоретичні основи управління ефективністю інвестицій в окремих стейкхолдерів промислових підприємств, обґрунтовано методичні підходи до оцінювання ефективності інвестицій в окремі групи стейкхолдерів.

На підставі вивчення існуючих трактувань категорії «інвестиції» уточнено сутність дефініції «інтелектуальні інвестиції». Тобто, в умовах конкурентного ринкового середовища практично всі інвестиції мають забезпечувати інноваційний розвиток підприємства.

Проаналізовано трактування категорії «людський капітал» як основної інвестиційної складової інтелектуальних вкладень. Запропоновано класифікацію компонентів людського капіталу на різних інституційних рівнях з використанням таких термінів, як: антропорівень; соціорівень; ноорівень. Відмічено, що людський капітал соціорівня (підприємства) доцільно поділяти на три основних групи: особистий, відчужуваний і колективний.

На основі аналізу стейкхолдерської теорії запропоновано ідентифікацію зацікавлених сторін промислового підприємства на основі відношення до

середовища його функціонування, причому при управлінні ефективністю інвестицій доцільно розглядати персонал підприємства, як частину внутрішніх стейкхолдерів. Доведено, що ефективність функціонування підприємства та ефективність інвестиційної діяльності визначається тим, наскільки узгоджено взаємодіють окремі зацікавлені сторони при реалізації поставленої мети, наскільки цілі їхньої діяльності узгоджені між собою (рис. 1). Визначено, що узгоджена мета має ґрунтуватись на «точці дотику», «лінії дотику» та «зоні дотику».

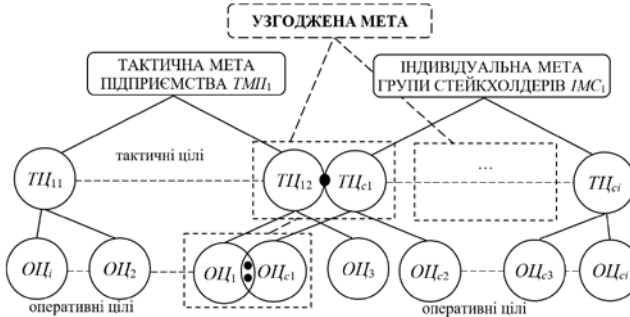

Рис. 1. Дерево цілей при формуванні узгодженої мети діяльності підприємства

На основі відповідного аналізу доведено, що управління ефективністю інвестицій промислових, зокрема, машинобудівних, підприємств має розглядатися з позицій як системного підходу, так і з позицій вивчення окремих відповідних складових такої системи, а формування методики вимірювання та оцінювання ефективності інвестицій має ґрунтуватись на моделях складових ефективності та результативності, що віддзеркалює принципи триалектики. Виміряні таким чином показники ефективності беруть участь далі в *SEE*-аналізі з метою *SEE*-управління.

У другому розділі «Стан та тенденції управління інвестиціями промислових підприємств та їхньою ефективністю» проаналізовано стан та тенденції розвитку вітчизняного машинобудування, визначено потенціал, основні джерела і напрями інвестицій промислових підприємств в окремих стейкхолдерів, здійснено оцінювання ефективності інвестицій промислових підприємств в окремих стейкхолдерів у процесі управління.

Визначено, що у Вінницькій області працює близько 120 підприємств, котрі виробляють продукцію промислового призначення, серед яких машинобудування є одним з розвинутих видів економічної діяльності (рис. 2).

Встановлено такі головні проблеми, що негативно впливають на стан фінансово-господарської діяльності машинобудівних підприємств Вінницької області: недостатній рівень інвестування, котрий призводить підприємства до необхідності реінвестування за рахунок власних грошових коштів; нестабільність фінансового стану в державі загалом; відсутність фінансування на державному рівні тощо.

Рис. 2. Показники діяльності машинобудівних підприємств Вінницької області за 2013–2019 рр.

Визначено, що провідними підприємствами Вінницької області у галузі машинобудування є ПрАТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод», ПрАТ «Барський машинобудівний завод», ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод», ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»», ТДВ «Брацлав», ПрАТ «Вінницький дослідний завод», фінансовий стан яких протягом 2013–2019 рр. був нестабільним, про що свідчать обчислені в роботі фінансові коефіцієнти. Виявлено, що ефективність інвестицій промислових підприємств залежить від ступеня задіяності інвестиційного потенціалу відповідного суб'єкта господарювання. Джерелом інвестицій на рівні підприємства є власні фінансові ресурси; залучені фінансові ресурси; позичкові фінансові кошти тощо.

Результати дослідження дали змогу процес управління ефективністю інвестицій машинобудівних підприємств розглянути у парадигмі «пізнання – вимірювання – оцінювання на основі цільової компоненти учасників виробництва щодо людського капіталу – управління» для прийняття та реалізації науково обґрунтованого рішення про застосування певних методів, одним з яких є *SEE*-управління.

Запропоновано управління ефективністю інвестицій промислових підприємств розглядати з позицій як системного підходу, так і з позицій врахування окремих відповідних складових такої системи. При цьому виникає необхідність розроблення й удосконалювання методики вимірювання та оцінювання ефективності інвестицій, без яких функціонування підприємства та його розвиток у певній мірі унеможливаються. Така методика може ґрунтуватись на вже існуючих, але оновлених і вперше використаних нами для підприємств машинобудування моделях складових ефективності.

У третьому розділі «**Стратегічне управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії**» обґрунтовано стратегію управління інвестиціями промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії, запропоновано напрямки

удосконалювання управління інвестиціями в основних внутрішніх стейкхолдерів машинобудівних підприємств Вінницької області, рекомендовано заходи покращення управління інвестиціями промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії на основі моделей складових ефективності.

Доведено, що стратегія управління інвестиціями промислових підприємств (зокрема, підприємств машинобудування) у контексті стейкхолдерської теорії, з використанням інструментарію та методики *SEE*-управління полягає у формуванні та/або уточненні цілей, механізмів та заходів щодо уточнення алгоритму формування і реалізації цієї стратегії стосовно зацікавлених сторін. Основами управління *SEE*-діями такої стратегії є: формулювання узгодженої мети; визначення цільових завдань; оцінювання *SEE*-ризиків; освоєння *SEE*-резервів; діагностика параметрів середовища; узагальнення змін і тенденцій в управлінні; відбір адекватних ресурсів, потенціалів, *F*-імпульсів (як векторів розвитку); моделювання *SEE*-дій; удосконалювання управління ефективністю інвестицій; прогнозування показників складових ефективності інвестицій; обґрунтування ефективності інвестицій та динаміки змін. Здійснення *SEE*-управління ефективністю інвестицій основних внутрішніх стейкхолдерів на основі *SEE*-моделей складових ефективності (як якісної складової результативності), яке спрямовано на удосконалювання виробничої діяльності підприємств машинобудування у контексті уможливлення оперативного корегування кожної складової ефективності, пропонуємо втілювати до того, як досягнуто кінцевої результату такої діяльності; це управління сприяє досягненню узгодженої між певними стейкхолдерами мети функціонування підприємства.

Сформульовано пропозиції у контексті інноваційно-інвестиційного напрямку «Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року (нова редакція)» згідно стратегічної мети – зростання конкурентоспроможності економіки області та операційної цілі – стимулювання інноваційних секторів економіки з встановленням відповідних індикаторів. Визначено, що очікуваними результатами мають бути: підвищення ефективності інвестицій промислових підприємств у розвиток інтелектуальних ресурсів; зростання рівня задоволення зацікавлених сторін промислових підприємств; реалізація механізму управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті зацікавлених сторін та ін. Запропоновано у вигляді одного з заходів досягнення встановлених цілей застосовувати оперативне регулювання на результати *SEE*-управління за допомогою показників (складових) ефективності інвестицій.

Вбачається, що в цілому стратегія *SEE*-управління інвестиціями, котру оновлено, вдосконалено та реалізовано нами для підприємств машинобудування із урахуванням теорії стейкхолдерів, ґрунтується на *SEE*-аналізі (рис. 3).

Стратегію управління інвестиціями розглянуто як: комплекс заходів; результати обчислення відповідних показників ефективності, яких необхідно досягти; динамічний процес інвестування з урахуванням умов зовнішнього

середовища. Визначено, що така стратегія, окрім виробничої, організаційної, технологічної, екологічної, інноваційної, маркетингової, логістичної тощо складових повинна містити інвестиційну складову. Інвестиційна складова стратегії управління має полягати у пошуку джерел та оновлених механізмів залучення інвестицій, у тому числі, у людський капітал. Це сприятиме соціально-економічному розвитку підприємства, області, країни в цілому.

Рис. 3. Схема реалізації стратегії *SEE*-управління інвестиціями

Для верифікації моделей за приклад щодо об'єкта дослідження обрано процес формування валового доходу як підпроцес його виробничої діяльності, котрий є процесом виробничої діяльності і формує частину створення валової доданої вартості регіону, країни. Він характеризується матеріальними і амортизаційними затратами. Серед показників ефективності досліджено якісну її складову – коефіцієнт корисної дії процесу формування валового доходу із знаходженням методом екстраполяції та з побудовою відповідних ліній трендів прогнозованих значень зазначених показників для підприємств, які підлягали вивченню.

Аналіз побудованих у полярній системі координат діаграм реального розподілу ККД інвестицій за компонентами довів, що жодне з досліджуваних підприємств протягом часу, який вивчався, не здійснювало збалансованих інвестицій в розвиток компонент учасників виробництва щодо людського капіталу, що шкодило його розвитку та не сприяло виконанню вимог внутрішніх стейкхолдерів.

Обґрунтовано, що потребує оцінювання процес створення валового доходу підприємствами для відповідного оцінювання процесу формування

новоствореної вартості кожною цільовою компонентою учасників виробництва щодо людського капіталу цих підприємств. У своїй взаємодії компоненти формують інтегральний вплив на ефективність інвестицій, який може бути оцінений за допомогою авторського інтегрального коефіцієнта ефективності функціонування компонент учасників виробництва щодо людського капіталу (K_{INT}^M або K_{INT}^A), котрий розраховується за формулами:

а) у випадку мультиплікативної взаємодії

$$K_{INT}^M = \sqrt[5]{q_1 \cdot q_2 \cdot q_3 \cdot q_4 \cdot q_5}, \quad (1)$$

б) у випадку адитивної взаємодії

$$K_{INT}^A = \frac{q_1 + q_2 + q_3 + q_4 + q_5}{5}, \quad (2)$$

де q_1, q_2, q_3, q_4, q_5 – цільові компоненти учасників виробництва щодо людського капіталу підприємства (матеріально-грошовий, колективної взаємодії, інформаційної відкритості, моралізації та мобільності, відповідно).

Визначено складові результативності досліджуваних процесів кожного з підприємств, які взято до обстеження, порівняно із загальносередніми значеннями показників цих підприємств за період 2014–2018 рр. та обчислено темпи приросту індексів складових результативності процесів (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця SEE-управління за результатами SEE(I)-аналізу процесу формування новоствореної вартості підприємствами (2014–2018 рр.)*

Параметри F -імпульсів ($F = R, \eta, K, E, E_i, V, G, Z, 1+Z/V$) як темпи приросту показників:								
ΔJ_R	ΔJ_K	ΔJ_η	ΔJ_E	ΔJ_{E_i}	ΔJ_V	ΔJ_G	ΔJ_Z	$\Delta J_{1+Z/V}$
ПрАТ «Вінницький дослідний завод»								
+0,87	+2,15	-2,93	-1,26	-35,4	+4,69	+1,62	+6,02	+5,24
Вплив $F(I)$ -імпульсів на досліджуваний процес								
позитив.	позитив.	негатив.	негатив.	негатив.	позитив.	позитив.	позитив.	позитив.
ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод»								
+4,91	-1,7	+14,5	+6,72	+10,6	-11,85	+0,91	-17,41	-2,6
Вплив $F(I)$ -імпульсів на досліджуваний процес								
позитив.	негатив.	позитив.	позитив.	позитив.	негатив.	позитив.	негатив.	негатив.
ПрАТ «Барський машинобудівний завод»								
-14,96	-11,03	-10,62	-4,42	-7,48	-2,31	-12,63	+2,20	+1,90
Вплив $F(I)$ -імпульсів на досліджуваний процес								
негатив.	негатив.	негатив.	негатив.	негатив.	негатив.	негатив.	позитив.	позитив.
ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»								
+9,74	+10,72	-2,04	-0,88	-1,37	+12,61	+10,31	+13,61	+0,36
Вплив $F(I)$ -імпульсів на досліджуваний процес								
позитив.	позитив.	негатив.	негатив.	негатив.	позитив.	позитив.	позитив.	позитив.
ТДВ «Брацлав»								
-19,03	-22,68	+10,35	+4,72	+7,60	-28,62	-21,23	-31,88	-1,88
Вплив $F(I)$ -імпульсів на досліджуваний процес								
негатив.	негатив.	позитив.	позитив.	позитив.	негатив.	негатив.	негатив.	негатив.

*Темпи приросту індексів складових результативності процесу формування новоствореної вартості подано порівняно із загальносередніми значеннями, %.

Визначено, що обґрунтування подальшого розвитку промислових (зокрема, машинобудівних) підприємств на підґрунті ефективності інвестицій, пов'язаних з основними внутрішніми стейкхолдерами, потребує виважених управлінських *SEE*-дій, гармонізованих з *SEE*-матрицею конкретного підприємства та орієнтованих на відповідні інвестиційні компоненти учасників виробництва щодо людського капіталу. Внесені й імplementовані автором пропозиції стосовно удосконалення управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті як «Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року», так і проекту відповідної стратегії до 2030 року сприятимуть прискоренню реалізації заходів з підтримки інтенсивного розвитку економіки зазначених підприємств.

ВИСНОВКИ

Проведене наукове дослідження відповідно до поставлених завдань й наукової новизни одержаних результатів дозволило сформулювати такі висновки:

1. Проблеми ефективного інвестування є нагальною проблемою сьогодення. Інвестиції як грошові, майнові, інтелектуальні цінності, які вкладають в об'єкти підприємницької та інші види діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту, потребують оновленого погляду на їхню класифікацію з точки зору різних зацікавлених сторін. Базовим процесом у контексті створення будь-якого продукту є процес праці, в якому є задіяними різні категорії працівників, котрі пов'язані з інвестиціями в людський капітал і діяльність яких є спрямованою на відповідну мету. У контексті мети обґрунтовано, що нею має бути узгоджена мета між окремими стейкхолдерами та підприємством як акумулятор усіх прогресивних тактичних (локусних) цілей зацікавлених сторін (стейкхолдерів), рушія економіки, котрий спрямовується у перспективне майбутнє (визначає футурологічний вектор розвитку економіки), що наповнює новим змістом принцип цілеспрямованості управління ефективністю інвестицій у сенсі необхідності обов'язкового узгодження цілей різних зацікавлених сторін. Змістовно оновлена класифікація груп зацікавлених сторін дозволила зосередити увагу на основних внутрішніх стейкхолдерах (працівниках підприємства). Саме вони беруть активну участь у формуванні новоствореної вартості, а тому потребують детального розгляду з позицій інвестицій в людський капітал підприємства. Класифікацію інвестиції нами доповнено шляхом долучення до неї такої ознаки, як відношення до середовища функціонування підприємства із поділом інвестицій на інвестиції в основних внутрішніх стейкхолдерів. Категорія ефективності інвестицій є якісною складовою результативності, яка характеризує ефективність будь-якого процесу з трьох точок зору: вигоди (ККД), витрати, вигоди і витрати одночасно.

2. Застосування сучасних методичних підходів до категорії і відповідних показників ефективності дозволило запропонувати використання змістовно оновленого нами комплексу показників складових ефективності як інструментарію в управлінні інвестиціями. Методичні підходи до оцінювання ефективності інвестицій ґрунтуються на розумінні того, що якісна складова ефективності певних процесів функціонування підприємств, вказує на коефіцієнт корисної дії цього процесу. Існуючу у стейкхолдерській теорії класифікацію груп зацікавлених сторін нами підкріплено думкою про необхідність поглибленого розгляду внутрішніх стейкхолдерів відповідно до структури персоналу (працівників) підприємства, що сприятиме пошуку внутрішніх резервів ефективності інвестицій підприємства та дозволить узгодити тактичні (локусні) цілі підприємства із цілями стейкхолдерів.

3. Дослідженням стану машинобудівних підприємств Вінницької області встановлено, що їхньому розвитку нині заважають застаріла матеріально-технічна база, низька кваліфікація працівників, недостатній рівень заробітної плати, мала підтримка як із боку держави, так і з боку приватних інвесторів, зменшення обсягів ринків збуту продукції, нестабільна динаміка фінансових показників і, як наслідок, низький рівень застосування людського капіталу підприємства та низька конкурентоспроможність вітчизняних машинобудівних підприємств. Особливостями сучасного стану та тенденцій розвитку вітчизняного машинобудування є наступні: орієнтація виробництва на внутрішні ринки збуту; деформація структури інвестицій у напрямку зростання частки витрат на оновлення основних засобів підприємства; вплив внутрішніх чинників виробництва на діапазон коливань витрат, пов'язаних із ним, тощо.

4. Встановлено, що до основних джерел інвестицій відносять: державні ресурси (власні, залучені та позикові), ресурси підприємства (власні, залучені та позикові) тощо. До джерел формування інвестицій у розвиток людського капіталу слід віднести: кошти населення, які спрямовуються у сферу освіти, здоров'я та культурного розвитку; кошти підприємств, які спрямовуються на підготовку та перепідготовку кадрів, соціальний розвиток персоналу; бюджетні кошти – витрати держави на фінансування освіти, охорони здоров'я, культурного розвитку, інформаційного забезпечення. Вивчення джерел інвестицій дозволило побачити основні напрямки удосконалювання управління ними; визначити, які з них потребують відповідної систематизації. Ці напрями для їхньої реалізації потребують залучення як існуючих підходів та методів до управління (процесного, системного тощо), так і новітніх (зокрема *SEE*-управління). Реалізація зазначених напрямів має базуватись на відповідному потенціалі. Ним слугують ресурсні, матеріальні можливості підприємства для здійснення економічного зростання на основі залучення та використання інвестицій для уможливлення розширеного відтворення.

5. Компонентами учасників виробництва у розподілі валового доходу є такі: матеріально-грошовий компонент (матеріально-грошова мотивація)

проявляється на підприємстві у витратах на оплату праці і відрахуваннях на соціальні заходи; компонент групової (колективної) взаємодії, який являє собою частину системи соціально-трудова відносин, які безпосередньо стосуються трудової діяльності і сприяють формуванню відповідної психологічної атмосфери для забезпечення конструктивної взаємодії співробітників та працівників робочих груп в процесі виконання своїх функцій; моралізація, яка являє собою формування сукупності норм, цінностей, поглядів, традицій підприємства; мобільність, яка характеризується здатністю індивіда якісно вдосконалюватись і швидко адаптуватись до нових умов життєдіяльності; інформаційна відкритість підприємства, яка являє собою можливість надання довільного обсягу інформації різним категоріям працівників.

6. Вивченням фактичної ефективності інвестицій в основних внутрішніх стейкхолдерів машинобудівних підприємств встановлено наступне: ефективність інвестицій містить якісну і кількісну складові. Вони розглядаються з трьох точок зору: з точки зору вигоди (ККД, при цьому $KKD = G/V$, де G – валовий дохід, V – чистий дохід (виручка)), витрат Z та з точки зору й вигоди, й витрат. Виміряні таким чином показники ефективності використано нами в *SEE*-аналізі з метою *SEE*-управління. Під *SEE*-аналізом процесів, пов'язаних з інвестиціями, матимемо на увазі аналіз дієвості цих процесів за допомогою моделей і відповідних показників масштабності, ефективності, результативності підпроцесів зазначених процесів. Виявлено, що формуванню правильних пропорцій і оптимальному співвідношенню між компонентами інвестицій, котре забезпечить побудову «ідеальної» моделі функціонування та розвитку підприємства як виробничої системи, сприяє «закон золотого перетину». При співвідношенні $(0,618+0,382=1)$ економічна система (підприємство) зберігає достатню керованість і стійкість. Зазначене стосується й ефективності інвестицій на підприємстві як системи на мікрорівні. Для дієвого управління інвестиціями та прискорення реалізації заходів щодо підтримки інтенсивного розвитку економіки промислових, у тому числі, машинобудівних підприємств в контексті реалізації «Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року» враховано методичні підходи до обчислення як показників ефективності, котрі зазначено вище, так і авторський інтегральний коефіцієнт ефективності функціонування компонент учасників виробництва щодо людського капіталу.

7. Стратегія управління інвестиціями промислових підприємств (зокрема, підприємств машинобудування) у контексті стейкхолдерської теорії з використанням інструментарію та методики *SEE*-управління полягає у формуванні та/або уточненні цілей, механізмів та заходів в алгоритмі формування і реалізації цієї стратегії стосовно зацікавлених сторін. Здійснення *SEE*-управління ефективністю інвестицій основних внутрішніх стейкхолдерів на основі *SEE*-моделей складових ефективності (як якісної складової результативності) спрямовано на удосконалювання виробничої діяльності підприємств машинобудування у контексті уможливлення

оперативного корегування кожної складової ефективності до того, як досягнуто кінцевий результат такої діяльності; це управління сприяє досягненню узгодженої між певними стейкхолдерами мети функціонування та розвитку підприємства.

8. Аналіз основних напрямів щодо можливостей удосконалення управління ефективністю інвестицій дозволив для внутрішніх стейкхолдерів промислових підприємств сформулювати пропозиції у контексті інноваційно-інвестиційного напрямку, в яких згідно із стратегічною метою – зростання конкурентоспроможності економіки області та операційної цілі – стимулювання інноваційних секторів економіки, запропоновано авторські індикатори. Очікуваним результатом має стати підвищення кваліфікаційного рівня працівників; підвищення ефективності інвестицій промислових підприємств у розвиток інтелектуальних ресурсів; зростання рівня задоволення зацікавлених сторін досягненням узгоджених цілей; реалізація механізму управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті зацікавлених сторін тощо. Заходами досягнення встановлених цілей слугують, поряд з загальновідомими, оперативне реагування на результати *SEE*-управління за допомогою показників (складових) ефективності інвестицій. В цілому стратегія *SEE*-управління ґрунтується на *SEE*-аналізі, сприяє вишукуванню *SEE*-резервів, враховує *SEE*-ризиків та фактори (*F*-імпульси), які сприяють підвищенню ефективності інвестицій машинобудівних підприємств; причому алгоритм управління відрізняється від існуючих триалектичним підходом до розуміння сутності цього оцінювання.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

У монографіях:

1. Kavetskiy V. Investment efficiency management of machine-building enterprises: the impact of a agreed purpose / V. Kavetskiy // Professional competencies and educational innovations in the knowledge economy : collective monograph [Editors L. Popova, M. Petrova]. – Veliko Tarnovo, Bulgaria : Publishing House ACCESS PRESS, 2020. – P. 292–302 (0,8 друк. арк.).

У наукових фахових виданнях України, у тому числі, які входять до міжнародних наукометричних баз даних:

2. Кавецький В. В. Теоретико-прикладні аспекти управління ефективністю інвестицій промислових підприємств з позицій стейкхолдерської теорії: сутність, показники / В. В. Кавецький, В. О. Ярмоленко, Н. В. Буреннікова // Бізнес Інформ. – 2020. – № 1. – С. 218–229 (1,28 друк. арк.). *Особистий внесок автора: обґрунтовано компоненти інвестицій промислових підприємств в основних внутрішніх стейкхолдерів щодо людського капіталу (0,3 друк. арк.). Індексуються та реферуються в базах даних: RePEc, BASE, OAJ, DOAJ, Ulrichsweb, Academic Journals Database, Index Copernicus, Google Scholar, PIIIC.*

3. Кавецький В. В. Інвестиції промислових підприємств на засадах стейкхолдерської теорії: сутність, класифікації, підходи до управління

ефективністю інвестицій / В. В. Кавецький // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2019. – № 6. – С. 82–88 (0,83 друк. арк.). **Індексується та реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar, РІНЦ, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

4. Кавецький В. В. Людський капітал як компонент безпеки функціонування підприємства у контексті стейкхолдерської теорії / В. В. Кавецький // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2018. – № 6, т. 2. – С. 169–174 (0,65 друк. арк.). **Індексується та реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar, РІНЦ, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

5. Кавецький В. В. Класифікація компонентів та шляхи підвищення рівня людського капіталу підприємства / В. В. Кавецький // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2011. – № 1. – С. 49–54 (0,64 друк. арк.).

6. Кавецький В. В. Стратегія формування і розвитку інтелектуального капіталу шляхом збалансованих інвестицій / В. В. Кавецький // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія: економіка і менеджмент. – 2010. – № 2 (8). – С. 15–22 (0,51 друк. арк.).

7. Кавецький В. В. Конкурентоспроможність і людський капітал промислового підприємства / В. В. Кавецький // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2008. – № 3, т. 3. – С. 54–61 (0,97 друк. арк.).

8. Кавецький В. В. Ефективність інвестицій в людський капітал підприємства / В. В. Кавецький // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 237, т. II. – С. 549–558 (0,5 друк. арк.).

9. Кавецький В. В. Конкурентоспроможність підприємства у світлі реалізації інтелектуального капіталу / В. В. Кавецький // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2008. – № 2. – С. 24–30 (0,72 друк. арк.).

10. Кавецький В. В. Конкурентоспроможність промислового підприємства у світлі людського капіталу / В. В. Кавецький // Вісник Донецького університету. Серія В: економіка і право. – 2007. – Вип. 1. – С. 215–226 (0,95 друк. арк.).

11. Кавецький В. В. Інтелектуальний капітал комерційної організації як об'єкт дослідження / В. В. Кавецький // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – 2007. – Вип. 225, т. III. – С. 768–778 (0,67 друк. арк.).

12. Кавецький В. В. Інвестиції в людський капітал: основні принципи та особливості / В. В. Кавецький // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2007. – № 3, т. 2. – С. 171–174 (0,51 друк. арк.).

У закордонних наукових періодичних виданнях:

13. Kavetskiy V. V. Industrial enterprises investment: some aspects of stakeholder theory in the context of intellectual capital / V. V. Kavetskiy // Modern engineering and innovative technologies. – 2019. – № 10. – P. 2. – P. 40–44 (0,31 друк. арк.). **Індексується та реферується в базах даних:** *Index Copernicus.*

У матеріалах конференцій та інших наукових виданнях:

14. Кавецький В. В. Елементи управління ефективністю інвестицій окремих стейкхолдерів підприємства / В. В. Кавецький // Topical issues of

the development of modern science. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference (15–17 January 2020, Sofia, Bulgaria). – Sofia : Publ. House «ACCENT», 2020. – P. 489–493 (0,19 друк. арк.).

15. Кавецький В. В. Людський капітал соціорівня та його конструкт / В. В. Кавецький // Економіка, облік, фінанси та право: стратегічні пріоритети розвитку в умовах глобалізації : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (5 грудня 2019 р., м. Полтава). – Полтава : ЦФЕНД, 2019. – Ч. 4. – С. 35–37 (0,15 друк. арк.).

16. Кавецький В. В. Моделювання доцільності інвестицій в людський капітал підприємства [Електронний ресурс] / В. В. Кавецький // XLVIII Науково-технічна конференція підрозділів Вінницького національного технічного університету (2019) : матеріали конф. – Вінниця, 2019. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2019/paper/view/6636> (0,29 друк. арк.).

17. Кавецький В. В. Вплив кадрового забезпечення підприємства на його конкурентоспроможність [Електронний ресурс] / В. В. Кавецький // XLVI Науково-технічна конференція підрозділів Вінницького національного технічного університету (2017) : матеріали конф. – Вінниця, 2017. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2017/paper/view/1966> (0,45 друк. арк.).

18. Кавецький В. В. Модель оцінювання людського капіталу підприємства [Електронний ресурс] / В. В. Кавецький // XLV Науково-технічна конференція підрозділів Вінницького національного технічного університету (2016) : матеріали конф. – Вінниця, 2016. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2016/paper/view/447> (0,53 друк. арк.).

19. Кавецький В. В. Формування моделі оцінювання інтелектуальної праці персоналу підприємства / В. В. Кавецький // Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (2 березня 2012 р., м. Вінниця). – Вінниця : ВНТУ. – 2012. – С. 297–300 (0,35 друк. арк.).

20. Кавецький В. В. Людський та інтелектуальний капітал як компоненти економічної безпеки підприємства / В. В. Кавецький // Теорія та практика сучасного підприємства в контексті парадигми економічної безпеки : матеріали VI регіон. наук.-практ. конф. (27–28 травня 2010 р., м. Вінниця). – Вінниця : ВНТУ, 2010. – С. 342–347 (0,35 друк. арк.).

21. Кавецький В. В. Управління організаційними знаннями як засіб формування інтелектуального капіталу організації / В. В. Кавецький // Проблеми формування конкурентоспроможності підприємств за умов нестабільності світової економіки : матеріали доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (27 квітня 2009 р., м. Вінниця). – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2009. – С. 162–166 (0,31 друк. арк.).

22. Кавецький В. В. Людський капітал та гуманізація і гуманітаризація вищої професійної освіти [Електронний ресурс] / В. В. Кавецький, Н. В. Сачанюк-

Кавецька // Гуманізм та освіта : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. – Вінниця, 2008. – Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Kawezki.php> (0,45 друк. арк.). *Особистий внесок автора: обґрунтовано доцільність формування людського капіталу та інвестування в його складові* (0,3 друк. арк.).

23. Кавецький В. В. Необхідність і підходи до оцінювання інтелектуального капіталу / В. В. Кавецький // Наукові дослідження – теорія та експеримент '2007 : матеріали третьої міжнар. наук.-практ. конф. (14–16 травня 2007 р., м. Полтава). – Полтава : вид-во «ІнтерГрафіка», 2007. – Т. 8. – С. 116–120 (0,23 друк. арк.).

24. Кавецький В. В. Основні показники при оцінюванні інтелектуального капіталу підприємства / В. В. Кавецький // Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в умовах трансформації економіки : зб. тез міжвуз. наук.-практ. конф. (19–20 квітня 2007 р., м. Рівне). – Рівне : НУВГП, 2007. – С. 30–31 (0,13 друк. арк.).

25. Кавецький В. В. Базові моделі теорії людського капіталу / В. В. Кавецький // Дни науки – 2007 : матеріали ІІІ Междун. науч.-практ. конф. (1–15 апреля 2007 г., г. Днепропетровск). – Днепропетровск : Наука и образование, 2007. – Т. 1. – С. 70–76 (0,34 друк. арк.).

26. Кавецький В. В. Інвестиції в людський капітал та його формування / В. В. Кавецький // Ключевые аспекты научной деятельности – '2007 : материалы ІІ Междунар. науч.-практ. конф. (16–31 января 2007 г., г. Днепропетровск). – Днепропетровск : Наука и образование, 2007. – Т. 1. – С. 60–66 (0,3 друк. арк.).

27. Кавецький В. В. Формування людського та інтелектуального капіталу – сучасні фактори конкурентоздатності підприємств / В. В. Кавецький // Научная индустрия европейского континента – '2006 : материалы І Междунар. науч.-практ. конф. (1–15 декабря 2006 г., г. Днепропетровск). – Днепропетровск : Наука и образование, 2006. – Т. 1. – С. 49–51 (0,14 друк. арк.).

28. Кавецький В. В. Формування інтелектуального капіталу і інтелектуального ресурсу підприємства / В. В. Кавецький // Розвиток наукових досліджень '2006 : матеріали другої міжнар. наук.-практ. конф. (27–29 листопада 2006 р., м. Полтава). – Полтава : вид-во «ІнтерГрафіка», 2006. – Т. 9. – С. 108–113 (0,23 друк. арк.).

29. Кавецький В. В. Интеллектуальный капитал и конкурентоспособность предприятия / В. В. Кавецкий // Новости научной мысли – '2006 : материалы І Междунар. науч.-практ. конф. (1–15 ноября 2006 г., г. Днепропетровск). – Днепропетровск : Наука и образование, 2006. – Т. 1. – С. 19–21 (0,14 друк. арк.).

30. Кавецький В. В. Особливості інвестування в людський капітал підприємства / В. В. Кавецький // Наукові дослідження – теорія та експеримент '2006 : матеріали другої міжнар. наук.-практ. конф. (15–17 травня 2006 р., м. Полтава). – Полтава : вид-во «ІнтерГрафіка», 2006. – Т. 9. – С. 96–100 (0,22 друк. арк.).

31. Кавецький В. В. Інвестиції в людський капітал підприємства / В. В. Кавецький // Збірник наукових праць професорсько-викладацького, студентського, магістерського та аспірантського складу: економіка і

управління (21–24 березня 2006 р., м. Вінниця). – Вінниця : ВНТУ, 2006. – С. 59 (0,11 друк. арк.).

32. Кавецький В. В. Інвестиції в людський капітал як можливість управління трудовими ресурсами / В. В. Кавецький // Розвиток наукових досліджень '2005 : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (7–9 листопада 2005 р., м. Полтава). – Полтава : вид-во «ІнтерГрафіка», 2005. – Т. 9. – С. 122–124 (0,14 друк. арк.).

АНОТАЦІЯ

Кавецький В. В. Управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Хмельницький національний університет. – Хмельницький, 2020.

Дисертаційну роботу присвячено обґрунтуванню і розробці теоретичних та науково-методичних засад і практичних рекомендацій щодо управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії. Обґрунтовано методичні підходи до оцінювання ефективності інвестицій в окремі групи стейкхолдерів для забезпечення можливості подальшого удосконалювання безперервного управління цією ефективністю, запропоновано доповнення існуючих у стейкхолдерській теорії класифікацій груп зацікавлених сторін. Запропоновано поняття «узгодженої мети» між окремими стейкхолдерами та підприємством як похідної від стратегічної мети діяльності підприємства. Запропоновано здійснення *SEE*-управління ефективністю інвестицій основних внутрішніх стейкхолдерів на основі *SEE*-моделей складових ефективності (як якісної складової результативності) у контексті уможливлення оперативного корегування кожної складової ефективності до того, як досягнуто кінцевий результат такої діяльності. Сформовано алгоритм *SEE*-управління ефективністю інвестицій, який на відміну від інших, ґрунтується на *SEE*-аналізі, сприяє вишукуванню *SEE*-результатів, враховує *SEE*-ризиків та фактори (*F*-імпульси), які сприяють підвищенню ефективності інвестицій машинобудівних підприємств. Обґрунтовано стратегію управління ефективністю інвестицій машинобудівних підприємств та інструментарій, пов'язаний з обчисленням показників складових ефективності. Ці пропозиції уможливають реалізацію підходів до управління ефективністю інвестицій промислових підприємств у контексті стейкхолдерської теорії.

Ключові слова: інвестиції, ефективність інвестицій, управління ефективністю, моделі результативності, зацікавлені сторони, стейкхолдери, узгоджена мета, управління ефективністю інвестицій.

ANNOTATION

Kavetskiy V. V. Management of investment efficiency of industrial enterprises in the context of stakeholder theory. – Qualification scientific work as a manuscript.

The thesis for the degree of Candidate of Economic Sciences by specialty 08.00.04 – Economics and Management of Enterprises (by types of economic activity). – Khmelnytskyi National University. – Khmelnytskyi, 2020.

The dissertation is devoted to the substantiation and development of theoretical and methodological foundations and practical recommendations for managing the investment efficiency of industrial enterprises in the context of stakeholder theory. Methodological approaches to assessing the efficiency of investments in individual stakeholder groups are justified to ensure the possibility of further improvement continuous management this efficiency, the addition of existing in stakeholder theory classifications stakeholder groups. The concept of a agreed purpose between individual stakeholders and the enterprise is proposed, as a derivative of the strategic goal of the enterprise and, at the same time, the accumulator all tactical goals of stakeholders, which allows a new approach to ensuring the principle of goal-oriented investment performance management, taking into account the need for mandatory harmonization goals of various stakeholders. The essence category of investment efficiency is defined as a qualitative component of productivity, which, unlike the existing ones, characterizes the efficiency of any process in terms of benefits, costs, benefits and costs at the same time. The actual efficiency of the basic processes of the functioning of machine-building enterprises by identifying its components for certain groups of stakeholders has been investigated, and proposals have been made to highlight the components of production participants in relation to human capital. Implementation of *SEE*-management of the investment efficiency of the main internal stakeholders on the basis of *SEE*-models of the components of efficiency (as a qualitative component of effectiveness) is proposed, which is aimed at improving the production activities of machine-building enterprises in the context of ensuring prompt adjustment of each component of efficiency before the end result of such activity is achieved. An algorithm is proposed for *SEE*-management of investment efficiency, which, unlike others, is based on *SEE*-analysis, helps to find *SEE*-results, takes into account *SEE*-risks and factors, which contribute to increasing the investment efficiency of machine-building enterprises. These proposals make it possible to implement approaches to managing the efficiency of investment of industrial enterprises in the context of stakeholder theory.

Keywords: investments, investment efficiency, performance management, efficiency and effectiveness, performance models, stakeholders, stakeholder theory, agreed purpose, investment performance management.

АННОТАЦИЯ

Кавецкий В. В. Управление эффективностью инвестиций промышленных предприятий в контексте стейкхолдерской теории. – Квалификационная научная работа на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (по видам экономической деятельности). – Хмельницкий национальный университет. – Хмельницкий, 2020.

Диссертационная работа посвящена обоснованию и разработке теоретических и научно-методических основ и практических рекомендаций по управлению эффективностью инвестиций промышленных предприятий в контексте стейкхолдерской теории. Обоснованы методические подходы к оценке эффективности инвестиций в отдельные группы стейкхолдеров для обеспечения возможности дальнейшего совершенствования непрерывного управления этой эффективностью, предложены дополнения классификации групп стейкхолдеров. Предложено понятие «согласованной цели» между отдельными стейкхолдерами и предприятием. Предложено осуществление *SEE*-управления эффективностью инвестиций основных внутренних стейкхолдеров на основе *SEE*-моделей составляющих эффективности (как качественной составляющей результативности) в контексте обеспечения оперативной корректировки каждой составляющей до того, как достигнут конечный результат такой деятельности. Сформирован алгоритм *SEE*-управления эффективностью инвестиций, который в отличие от других, основывается на *SEE*-анализе, способствует изысканию *SEE*-результатов, учитывает *SEE*-риски и факторы, которые способствуют повышению эффективности инвестиций машиностроительных предприятий. Разработана стратегия управления эффективностью инвестиций машиностроительных предприятий и инструментарий, связанный с вычислением показателей характеризующих эффективность. Эти предложения делают возможной реализацию подходов к управлению эффективностью инвестиций промышленных предприятий в контексте стейкхолдерской теории.

Ключевые слова: инвестиции, эффективность инвестиций, управления эффективностью, модели результативности, заинтересованные стороны, стейкхолдеры, согласованная цель, управление эффективностью инвестиций.

Підписано до друку 15.05.2020. Формат 30×42/4.
Ум. друк. арк. – 0,9. Обл.-вид. арк. – 1,0.
Наклад 100 прим. Зам. № 62/20, 2020

Редакційно-видавничий відділ ХНУ.
29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 7/1.
Свідоцтво про внесення в Державний реєстр, серія ДК № 4489 від 18.02.2013 р.